

SAT s diferenciálními rovnicemi

Diplomová práce

Kolárik Tomáš

kolarto5@fit.cvut.cz

Vedoucí práce: doc. Dipl.-Ing. Dr. techn. Stefan Ratschan

22. května 2018

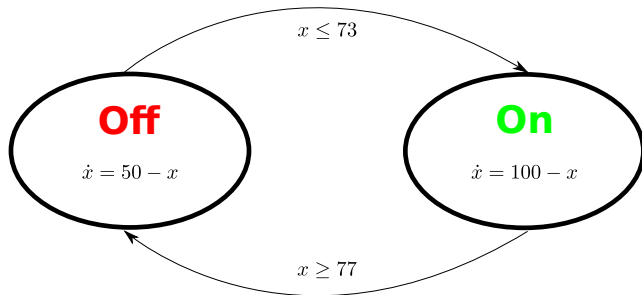
11 slajdů, 10 minut

Obsah prezentace

- 1 Motivace.
- 2 Cíle práce.
- 3 Ukázkové úlohy.
- 4 Výsledky.
- 5 Realizace.

Motivační příklad

- Ke *spolehlivé* činnosti přístroje je nutné dodržet provozní teplotu.
- Řešení: použití *termostatu*.

- Termostat popíšeme *automatem*.
  - ▶ Rozsah povolené teploty specifikujeme jako invarianty (nejsou na obrázku).
- Jak verifikovat správnou funkci termostatu?
  - ▶ Tj. dodržení invariant.

Motivace (1)

- Používanou spolehlivou metodou *garance* dodržení specifikací je **formální verifikace**.
  - ▶ K tomu je nutné sestavit matematický *model* systému.
- Dnes hojně využívaný způsob: **SAT**.
  - ▶ SAT: Problém Booleovské splnitelnosti (angl. Boolean satisfiability).

Problém

- *Vestavné systémy* interagují s *fyzikálním okolím*.
- Přirozený popis fyzikálních jevů: **diferenciální rovnice**.
  - ▶ Ordinary differential equation (ODE).
- SAT (ani jeho aritmetická rozšíření) *neumí* ODE.

Motivace (2)

Současný stav

- Řešiče kombinující SAT a soustavy ODE již existují.
- K řešení ODE ale používají intervalovou aritmetiku.
- Důsledky:
  - ▶ Umožňují intervalové počáteční podmínky ODE.
  - ▶ Garantují maximální dosaženou chybu.
  - ▶ Ale jsou **pomalé**.

Cíl práce

K řešení ODE použít **klasické numerické metody**:

- Vyžadují jednoznačné počáteční podmínky.
- Garantují (jen) *konvergenzi* dosažené chyby.
- Mohou být méně přesné, ale jsou rychlejší.
  - ▶ Jsou používány v průmyslových aplikacích.

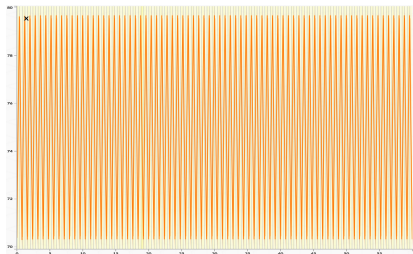
- ① Ověřit koncept, který k řešení ODE používá klasické numerické metody.
  - ▶ Kombinovat zvolené řešení ODE s řešením problému SMT.
    - ★ SMT: Satisfiability Modulo Theories (rozšíření SAT o aritmetické teorie).
  - ▶ Realizovat prototypovou implementaci řešiče SMT a ODE.
- ② Srovnat výkonnost prototypu se stávajícím řešičem dReal.
  - ▶ dReal pochází z disertační práce na Carnegie Mellon University.

Ukázkové úlohy (1)

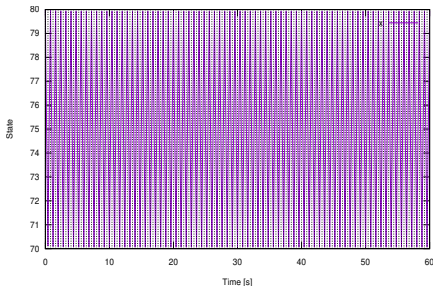
Termostat

- x ... provozní teplota.
- Nutné dodržet invariant $70 \leq x \leq 80$.
- Systém je řízen *časem* o fixní periodě.
- Srovnání délky výpočtu dReal a našeho prototypu: 46 a 0,5 s.

(a) dReal

(b) Náš koncept

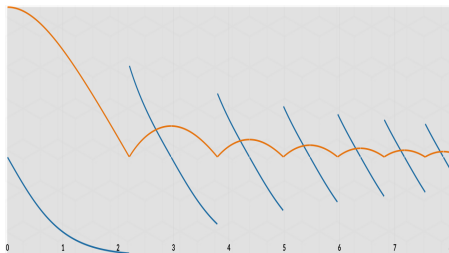

Ukázkové úlohy (2)

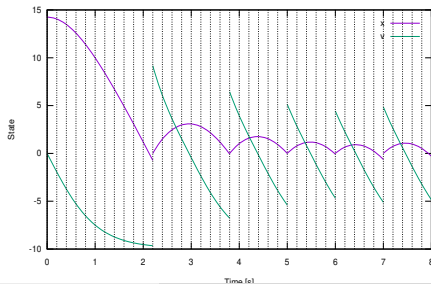
Skákající míč

- x ... výška míče, v ... rychlost.
- Nutné dodržet invariant $x \geq 0$ (nezávisle na časové periodě).
- Systém je řízen *událostmi* (změna pád/odraz).
- Srovnání délky výpočtu dReal a našeho prototypu: 0,1 a 0,5 s.
- Naše *implementace* je (zatím) nevhodná.
  - ▶ Kvůli nutnosti časté kontroly invariant (nezávisle na časové periodě).

(a) dReal

(b) Náš koncept

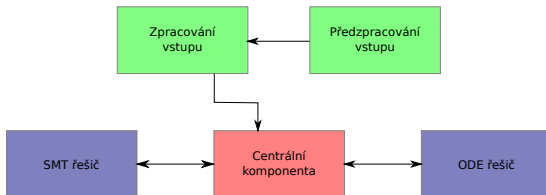

- Náš prototyp si v některých úlohách počíná mnohem **rychleji** než dReal.
  - ▶ Zatím se jedná zejména o úlohy řízené časem (časovou periodou).
- Tj. podařilo se mi **potvrdit**, že zvolený **koncept** je **nadějný** pro lepší použití **v praxi**.
- Velký rozdíl ve výpočtu úloh s pevnými a intervalovými podmínkami.
  - ▶ Intervalové podmínky lze aproximovat výčtem hodnot v logickém součtu.
  - ▶ I dReal si pak počíná mnohem rychleji.

Realizace

- Vstupní jazyk je podobný standardu SMT-LIB.
  - ▶ Přidány makra pro parametrizované generování kódu.
- SMT i ODE řešič realizovány jako výměnné samostatné komponenty.
- Centrální komponenta zajišťuje:
  - ▶ vzájemnou komunikaci řešičů,
  - ▶ prohledání všech potřebných vstupních kombinací.

- Cílem bylo aplikovat **odlišný přístup** v integraci ODE.
  - ▶ Použít potenciálně méně přesné, ale rychlejší metody.
  - ▶ Kombinovat ODE s problémem SAT či jeho rozšířením.
- Navržený koncept jsem aplikoval v prototypové implementaci.
- Prototyp jsem srovnal se stávajícím řešičem dReal.
  - ▶ V některých úlohách jsem dosáhl výrazně **rychlejšího výpočtu**.
  - ▶ Podařilo se mi **potvrdit zvolený koncept**.
- Prototyp přijímá vstupní jazyk, který lze parametrizovat pomocí maker.
- Na práci budu navazovat v doktorském studiu.